1893 — 1973
80 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 133. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 18-го ЛИПНЯ 1973 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, JULY 18, 1973 No. 132. VOL. LXXX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

ОПИТУВАННЯ, ПЕРЕВЕДЕНЕ ІНСТИТУТОМ ГЕЛЛУПА виказало, що тепер, тобто в кінці червня, номінацію на демократичного кандидата на пост президента здобув би сен. Едвард Кеннеді, одержуючи 40 відсотків голосів у правиборах. Другим з черги вийшов би губ. Джордж Воллес із 16 відсотками, а на третьому місці був би сен. Едмунд Москі, здобуваючи 9 відсотків голосів. Сенатори Гюберт Гамфрі та Джордж МекГоверн дістали б по 8 відсотків голосів. Опитування Геллупа виказало також, що коли б президентські вибори відбувалися в червні ц. р., то сен. Кеннеді переміг би двох можливих кандидатів Республіканської партії, віцепрезидента Спіро Егню та колишнього секретаря скарбу Джона Конналлі.

ОДИНАДЦЯТЬ РЕСПУБЛІКАНСЬКИХ КОНГРЕСМЕНІВ ВИСЛОВИЛИСЯ ЗА ТИМ, щоб ЗСА продовжували давати підтримку урядові Чіянг Кай-шека на Тайвані. Конгресмени запропонували резолюцію, в якій говориться про те, що, не зважаючи на заходи Уряду зменшити напруження між ЗСА та комуністичним Китаєм, Уряд ЗСА не повинен нічого такого зробити, щоб порушити свободу „нашого приятеля і союзника Народу Республіки Китаю та її народ".

В КАМБОДЖІ УРЯД ПЛЯНУЄ запровадити обов'язкову військову службу, щоб мати змогу поповнювати втрати в людях, що їх мають камбоджські збройні сили. Під сучасну пору камбоджська армія поповнюється з добровільців, але в останньому часі їх кількість змаліла до такої міри, що не можна поповнити окремих військових частин.

В НЕВЕЛИКІЙ АФРИКАНСЬКІЙ ДЕРЖАВІ БУРУНДІ продовжується кривава боротьба між панівною меншістю Тутсів та більшістю з племени Гуту, яка в минулому була і продовжує бути у залежності від Тутсів. Обидві групи винищують себе фізично. Тутси становлять всього 15 відс. населення країни, яке налічує біля 3,6 млн. людей. В квітні ц. р. в міжетнічних сутичках загинуло до 100,000 осіб. Гуту мають підтримку у сусідній Руанді, де при владі є їхнє плем'я.

У МОСКВІ ЗАКІНЧИЛИСЯ ПЕРЕГОВОРИ між спеціяльним представником єгипетського уряду та совєтськими державними чинниками. Згідно з комунікатом, обидві сторони цілком узгіднили погляди на ситуацію на Близькому Сході і на заходи, необхідні для того, щоб скріпити співробітництво між Єгиптом та СССР.

СОВЄТСЬКА ПОЛІЦІЯ ВАЖКО ПОБИЛА вісьмох жидівських активістів, арештованих у зв'язку з протестом проти заборони еміграції з СССР і засуджених на 16-денний арешт. Арештованих поліція побила 29 червня, на другий день після арешту.

КИТАЙСЬКИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ РЕЖИМ НЕДОЗВОЛЯЄ населенню автономного району Квангсі Чжуанг користуватися рідною мовою, яка є наближена до мови населення Таїлянду. Група чжуанг є споріднена з мовною групою таї і є частиною китайсько - тибетської мовної сім'ї. Чжуанги становлять третину всього населення автономного району, а дві третіх населення є з групи Ган.

Після концерту Андрія Добрянського на Союзівці минулої суботи, цієї суботи виступить танцювальний ансамбль з Асторії

Союзівка, Кергонксон. Популярний український танцювальний ансамбль з Асторії, Н. Й., під мистецьким керівництвом п-і Е. Оприско, буде головною атракцією культурно - мистецької програми на Союзівці в найближчу суботу, 21-го липня. Ансамбль з Асторії має за собою ряд виступів на міжнародних фестивалях, українських концертах та в рамках американських мистецьких програм в Ню Йорку. П-і Оприско, колишня учениця маестра Василя Авраменка, провадить від років школу українських танців в Асторії, в якій навчаються цього мистецтва понад 125 дівчат і хлопців різного віку. На Союзівці виступлять найкращі танцюристи ансамблю, переважно дівчата і хлопці найстаршої групи. До танців приграватиме артист - акордеоніст Тома Шепко з Ню Йорку.

Крім танцювальної групи з Асторії, в програмі вечора виступатиме вокальний дівочий квартет Союзівки „Соловейки" під керівництвом Оксани Борбич та поодинокі працівники оселі, які спільно творять вокально - танцювально - інструментальний ансамбль. Конферансьє вестиме Аня Дидик. На неділю, 22-го липня, запляно вана виставка образів молодого артиста Володимира Свириденка. Під час забави в суботу вечором до танців приграватиме аркестра „Амор" під музичним керівництвом М. Романенка.

Минулої суботи, 14-го липня, численні гості Союзівки вщерть заповнили залю павільйону „Веселка" під час концерту, програму яко-

(Закінчення на стор. 3-ій)

У ПРОГОЛОШЕНІЙ 1-го ЛИПНЯ ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНІЙ КАМПАНІЇ УНС ВЖЕ ПРИДБАНО 111 НОВИХ ЧЛЕНІВ

В передконвенційній кампанії, яку проголошено 1-го липня ц. р., вже придбано для УНСоюзу 111 нових членів. Разом із 1,937 новими членами, що їх здобув УНСоюз в першому півріччі цього року, досі прибуло в цьому році 2,048 подань нових членів.

В започаткованій в липні передконвенційній кампанії визначилися своїми здобутками наступні секретарі та організатори:

Петро Волощук, секретар 505-го Відділу в Канорі, Саск. — 13 нових членів, Вавиль Колодій, секретар 191-го Відділу в Трой, Н. Й. — 11 нових членів, Григорій Кісіль, секретар 336-го Відділу в Клівленді, Огайо — 7 нових членів, мгр Іван Геврик, секретар 445-го Відділу у Вінніпегу, Ман. і голова Контрольної Комісії УНС — 6 нових членів, Карло Кобіто, секретар 121-го Відділу в Рон, Н. Й. — 4 нові члени, та по 3 нові члени — Петро Когут, секретар 56-го Відділу у Вігліні, Вест Вірджінія, Роман Татарський, секретар 94-го Відділу в Детройті, Міш., мгр Іван Гаврилюк, секретар 360-го Відділу в Боффало, Н. Й., та Лев Вовк, секретар 444-го Відділу в Саскатуні, Саск.

Майже з усіх розмов Президента були роблені магнетофонні записи

Вашингтон. — Майже всі розмови президента Ніксона в його канцеляріях у Вашингтоні та телефонічні розмови в Білому Домі та в Кемп Дейвид були автоматично записані на магнетофонні стрічки. Ці підслухові апарати були інстальовані за наказам самого Президента, щоб зберегти ці розмови для історії. Такі інформації в понеділок, 16-го липня, подав для сенатської комісії, яка розглядає Вотергейтську аферу, колишній заступник асистента Президента Александер П. Баттерфілд. Баттерфілд заявив, що в 1970-му році він дав інструкції для Таємної Служби інсталювати підслухові апарати в двох президентських канцеляріях у Білому Домі, у залі для нарад Кабінету та у президентській канцелярії в Екзекутивнім Канцелярійнім Будинку. Крім того, всі телефонічні розмови президента Ніксона з його канцелярій в Білому Домі та з Кемп Дейвид, Мериленд, були також записані на магнітофонну стрічку. Ці заяви Баттерфілда були підтверджені спеціяльним правним дорадником Президента Джеймом Бузгардтом, який у листі до предсідника сенатської комісії сен. Сема Ервіна писав, що від весни 1971-го року розмови Президента були записані на магнетофонні стрічки та що це практикується й тепер. Бузгардт також сказав, що подібна система записування президентських розмов була практикована також за каденції президента Линдона Джонсона. Але два найближчі дорадники президента Джонсона, як також речник Таємної Служби, заперечили твердження Бузгардта про президента Джонсона. Сенатська комісія, яка розглядає Вотергейтську аферу, заявила, що буде вимагати від президента Ніксона передання їй деяких магнетофонних стрічок, особливо з тих днів коли Джон Дін відбував розмови з Президентом. У своїм свідченні перед сенатською комісією Дін твердив, що президент Ніксон ще 15-го вересня 1972-го року з одній із канцелярій Білого Дому хвалив Діна за сповнення затушкування Вотергейтської афери. Натомість президент Ніксон і деякі інші свідки твердять, що Президент аж до 21-го березня ц. р. нічого не знав про спроби затушкування Вотергейту. Якщо сенатській комісії вдасться дістати магнетофонний запис розмови Президента з Діном з 15-го вересня 1972-го року, а також записи інших розмов про Вотергейт, то можна буде встановити хто говорить правду. Баттерфілд заявив, що всі записи розмов є в руках Таємної Служби та правдоподібно збережені в пивниці Екзекутивного Канцелярійного Будинку. Президент Р. Ніксон плянував передати їх колись до бібліотеки, яка містила б всі документи з часів його каденцій. Про те, що майже всі розмови з Президентом були записані на стрічки, знало дуже мале число людей з персоналу Білого Дому, сказав Баттерфілд.

„Ню Йорк Таймс" заявив свою підтримку для радіовисилань „Голос Америки", „Радіо Свобода" та „Вільна Европа"

Ню Йорк. — Газета „Ню Йорк Таймс" в числі з 16-го липня, заявила свою підтримку для радіовисилань „Голос Америки", „Радіо Свобода" та „Вільна Европа". У редакційній статті із заголовком „Ідеологічне відпруження", ця газета пригадує, що під час конференції европейських міністрів закордонних справ, яка відбулася в Гельсінках, речники Заходу правильно наголошували потребу вільної комунікації між ідеологічно протилежними блоками держав. В той самий час, писав „Ню Йорк Таймс", Конгрес обговорював бюджети цих трьох радіовисилень, які для ЗСА є головними засобами комунікації зі Совєтським Союзом і країнами Східньої Европи. У цих бюджетних рішеннях Конгрес повинен чи ставить таку саму вагу на міжнародну комунікацію, як це робить державний секретар Вілльям Роджерс та інші речники Заходу. „Ню Йорк Таймс" далі пише, що „Голос Америки" передає для всього світу якнайширші інформації про ЗСА. Натомість „Радіо Свобода" та „Вільна Европа" головну увагу зосереджують на передачі інформацій до Совєтського Союзу та країн Центральної і Східньої Европи, де комуністичні уряди запровадили гостру цензуру на всі засоби інформації. „Ню Йорк Таймс" твердить, що ці передачі американськими радіовисилями і цілком не противляться так званому „духові відпруження", бо ж самі комуністичні верховоди завжди зазначують, що „відпруження" та „мирне співіснування" мусять бути супроводжені ідеологічною боротьбою, за допомогою якої вони плянують продовжувати свої намагання перетворити цілий світ на комуністичний лад. „Ню Йорк Таймс" закінчує свою редакційну статтю словами: „Було б нереалістичне думати, що відпруження має означати кінець міжнародних дискусій за допомогою етерових хвиль та друкованого слова".

СССР запевнює Північний В'єтнам про постійну підтримку

Москва. — Тут перебувала упродовж восьми днів від 9-го липня партійно-державна делегація Північного В'єтнаму для переведення розмов в справах, що заторкують, як повідомила совєтська преса, „питання дальшого розвитку і поглиблення дружніх совєтсько - в'єтнамських відносин і співробітництва в інтересах будівництва соціялізму в Демократичній Республіці В'єтнаму і безумовного виконання паризького договору про перемир'я у В'єтнамі". В'єтнамську делегацію очолював перший секретар в'єтнамської комуністичної партії Ле Зуан, а в складі делегації був також північнов'єтнамський прем'єр Фам Ван Донг. У переговорах із совєтської сторони взяли участь члени Політбюра на чолі з Л. Брежнєвим та ці працівники міністерства закордонних справ СССР, які мають ділове відношення до проблем Південносхідньої Азії, а зокрема В'єтнаму.

Совєтсько-в'єтнамські наради закінчилися 16-го липня і безпосередньо після того північнов'єтнамська делегація покинула Москву, виїжджаючи до Угорщини. По дорозі делегація коротко зупинилася у Ленінграді, де ближче познайомилася з містом. Спільний совєтсько-в'єтнамський комунікат появився щойно 17 липня. У цьому комунікаті уряд Північного В'єтнаму зобов'язується додержуватися постанов Паризького договору про перемир'я. Знову ж уряд СССР, зі свого боку зобов'язався дати Північному В'єтнамові економічну допомогу для відбудови країни. Згідно з цією обіцянкою, СССР доставить Північному В'єтнамові в 1974 році промисловий та сільськогосподарський виряд, засоби транспорту, а також споживчі товари та харчові продукти. В проєкті допомоги є плян будови нових заводів та гідроелектростанцій. Ніякої згадки немає про мілітарну допомогу для Північного В'єтнаму. СССР дав підтримку плянам в'єтнамських комуністів об'єднати В'єтнам, але цю підтримку Л. Брежнєв зобумовив вимогами політики співіснування різних політичних систем. Це зокрема виразно він підкреслив у своєму виступі, говорячи, що „намагання накинути свою власну владу комусь іншому є чуже для соціялістичної країни. Революцій не експортується. Але ми так само завжди рішуче поборюємо експорт контрреволюції, імперіялістичне втручання в внутрішні справи народів. Кожний народ має право користуватися невід'ємним правом вибирати свою власну соціяльну систему, вирішувати про свою долю". Немає сумніву, що того роду заява у відношенні до північнов'єтнамських комуністів, які інакше розуміють засаду мирного співіснування, а принаймні не хочуть її закривати у той спосіб, як це робить СССР, є своєрідною перестогою і одночасно вимогою, щоб північнов'єтнамський комуністичний режим залишив у спокою Південний В'єтнам. Не виключене, що у висліді такого становища Брежнєва голова в'єтнамської делегації Ле Зуан визнав за конечне підкреслити публічно вдячність допомоги для Північного В'єтнаму також з боку комуністичного Китаю.

Іракський уряд пропонує поліпшити взаємини з ЗСА

Багдад. — Цілком несподівано з боку іракського уряду вийшла ініціятива нормалізувати взаємини з ЗСА та Великою Британією. Вислів цьому дав віцепрезидент Революційної Командної Ради і генеральний секретар правлячої партії Баас Саддам Гуссейн в інтерв'ю з західними кореспондентами. Як відомо, ЗСА та Велика Британія не втримують під сучасну пору дипломатичних контактів з Іраком, але згідно з деклярацією С. Гуссейна, „не зважаючи на це, Ірак не закрив дверей в обличчі будь-якого позитивного розвитку, що мав би місце у цій політиці". Саддам Гуссейн підкреслив готовість Іраку наладнати питання продажу нафти Америці, але передумовою до цього повинно бути встановлення мирних відносин на Близькому Сході. Коли йдеться про Ірак, то в першій мірі тут важить відношення між ЗСА та Іраном, враховуючи аспірації Ірану займати ключеву позицію в Мезопотамії та над Перським заливом. Політика Ірану — твердив Гуссейн — нарушує національні інтереси Іраку і створює безпосередню загрозу для безпеки іракської держави. Реставрація добросусідських взаємин між Іраком і західними державами не може наступити, якщо західні держави не припинять зброєння Ірану та політики, яка є проти інтересів інших арабських держав на Близькому Сході. На думку Гуссейна це можливо досягнути, як тільки іранський уряд у своїй політиці виявить справді мирні наміри і буде готовий мирним способом полагодити спірні питання, зокрема щодо трьох островів, які мають стратегічне положення у Перському заливі, а які Іран захопив під свою контролю.

Українець найменований комішенером постачання води в Ню Джерзі

Трентон. — Губернатор Ню Джерзі Вілліям Т. Кехілл найменував адвоката Івана Корібанича з Клифтону комішенером постачання води для північного Ню Джерзі. Адв. Корібанич, який завжди пригадує та гордиться своїм українським походженням, був офіційно заприсяжений на новий пост 25-го червня цього року. На фото під час церемонії заприсяження стоять (зліва): новозаприсяжений комішенер адв. Іван Корібанич, попередній посадник Джерзі Сиґі Чарлз Крігер, стейтовий сенатор Джозеф Ірвала з Пассейського повіту та попередній посадник Клифтону Стенлі Звір. Після свого заприсяження комішенер Джон Корібанич склав чемноству візиту Головній Канцелярії УНСоюзу, якого він є довголітнім членом, та мав розмову з головним предсідником Йосипом Лисогором, заступником головного предсідника і рекордовим секретарем Володимиром Сохановим та головним касиром пані Уляною Дячук.

„Літературна Україна" заатакувала письменника Б. Антоненка-Давидовича за одержування пакунків з-за кордону

Київ. — Орган Спілки Письменників України „Літературна Україна", виступила у числі 54-му з 13 липня ц. р. із погромницькою статтею проти відомого українського письменника й довголітнього в'язня сталінських тюрем і концтаборів Бориса Антоненка Давидовича, закидаючи йому не тільки „жебракування", що мало виявлятися в одержуванні ним пакунків із-за кордону, але й ставлячи йому у вину поведінку його сина Євгена, засудженого нібито за участь „у груповому зґвалтуванні". Базується стаття на доносі групи працівників київської митниці до редакції „Радянської України", які, на підставі збережених в цій установі копій бланків доручення надсиланих пакунків, „встановили", що відправляли ці пакунки Борисові Антоненкові - Давидовичеві проф. Олекса Горбач, „дезертир з Червоної Армії", вояк Дивізії „Галичина" й ворог Радянського Союзу, син якого Марко бут „займається в СССР за передавання різних „дарунків" українським письменникам і перекладачам у Києві. В дальшому у статті „Літературної України", надрукований п. н. „В ролі жебрака", що її підписав „лавреат республіканської премії ім. Галана" режимний поет Микола Подолян, Б. Антоненка-Давидовича обвинувачено у слуханні закордонних радіостанцій і в тому, що він був одним із „радників" судженого Валентина Мороза при складанні деяких опусів націоналістичного змісту" і зокрема у тому, що Б. Антоненко-Давидович, як батько, не зумів виховати свого сина Євгена, який „цілими днями вештався коло готелів, де мешкають іноземці, випрошуючи гумку, скуповуючи і перепродуючи всяке шмаття" і врешті почав красти й був посаджений за грати. Закінчується стаття вимогою застосування репресій у відношенні до Бориса Антоненка-Давидовича такого змісту: „А от канюк, які їдять радянський хліб і водночас стають навколішки перед будяками з націоналістичного поля, лишити поза увагою громадськості було б не правильно. Бо живуть вони поруч з нами, викликаючи своєю поведінкою справедливе обурення".

Борис Антоненко-Давидович, народжений 1899 року в Ромні на Сумщині, автор таких відомих творів, як „Лицарі абсурду" (1924), „Смерть" (1928) і зокрема „Землею українською" (1930), належить до небагатьох із тих українських письменників, що були репресовані і перетривали десятирічки сталінського терору. Арештований в половині 1930-их років, він перебув понад 20 років у тюрмах і концтаборах Совєтського Союзу, із яких був звільнений і реабілітований 1956 року. Свої переживання із цих років описав у повісті „За ширмою" (1963) та в інших прозових творах, вміщених у книжці „На довгій ниві" (1967). В листопаді 1970 р. він відмовився зізнавати на суді проти Валентина Мороза і потім 29 вересня 1971 року разом з І. Дзюбою і В. Чорноволом підписав протестного листа до ЦК КПУ в обороні В. Мороза.

ДІВЧАТА ЗАКІНЧИЛИ, ХЛОПЦІ ПОЧАЛИ „МАНДРІВКУ ПО УКРАЇНІ" В ДИТЯЧОМУ ТАБОРІ НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка, Кергонксон. — Тридцять - п'ять дівчаток у віці від 7 до 11 років закінчили тут минулої суботи, 14-го липня три-тижневу уявну „Мандрівку по Україні" одно-годинним пописом-концертом, в програму якого входили рецитації, пісні і народні танки, що їх таборовички вивчали під час таборування на цій оселі УНСоюзу.

Близько 150 осіб — переважно батьки дівчат і гості Союзівки — оплескували кожну із 24-ох точок, виведених таборовичками на сцені охолоджуваної залі павільйону „Веселка". Програму відкрила і нею проводила п-і Євгенія Цікало, управителька табору. Дівчата, поділені на сім роїв, у тому три англомовні, впровадили на вступі глядачів піснею та віршами в тему цьогорічного дитячого табору на Союзівці, „Мандрівка по Україні". Точка за точкою черговалися у виконанні поодиноких роїв, які дослівно „промандрували" простори України від Карпат аж по Кавказ та від річки Прип'ять по Чорне Море. В заключній частині програми таборовики відмітили 80-річчя щоденника „Свобода", 40-річчя англомовного „Українського Тижневика" та 20-річчя „Веселки", їхнього улюбленого журналу, який становить джерельну літературу для їхнього таборового навчання, відповідними, часто гумористичними, віршами й пісеньками. Традиційною „Таборовою Коломийкою" дівчата закінчили свій концерт - попис.

Головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір, представлений пані Цікало, погратулював, в імені Головного Уряду УНСоюзу, таборовикам за вдалу програму, побажав їм приємних вакацій та успішного шкільного року і запросив повернути щераз на дитячий табір Союзівки в наступному році.

Учасниці цьогорічного дитячого табору на Союзівці

П-і Цікало представила гостям і родичам „сестри-

(Закінчення на стор. 3-ій)

В Москві відбувається Міжнародний кінофестиваль

Москва. — Два тижні триватиме VIII Міжнародний кінофестиваль, який почався тут 10 липня в кремлівській залі з'їздів. Після привітальних промов предсідник Державного кіна СССР Ф. Єрмаш та голова правління Союзу кінематографів СССР Л. Кулиджанова, а також представники членів журі, кінофестиваль почато постановою повнометражного кольорового совєтського фільму, очевидно з засягу пропаганди, „В ім'я миру на землі", присвяченого поїздці Брежнєва до ЗСА та, як пише газета „Известия" з 12 липня, „його особистого вкладу в справу відпруження на міжнародній арені, в справу миру та співробітництва народів". Огляд фільмових постановок почався 11 липня. На конкурсі є фільми західніх країн і країн „соціялістичного блоку".

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Щоб не було сумніву

На сторінках московської „Правди" з 12 липня опубліковано редакційну статтю „Під прапором ленінської зовнішньої політики". Стаття ця — це своєрідний підсумок дотеперішньої совєтської „мирної офензиви" у світі, а одночасно виразна декларація совєтських політичних цілей. Невипадковим є і це, що цю статтю „Правда" опублікувала якраз день після того, коли на Кремлі була вручена Л. Брежнєву т. зв. міжнародна ленінська премія „За скріплення миру між народами" і коли при цій нагоді Л. Брежнєв виступив з черговою своєю промовою на тему совєтської „мирної офензиви".

У своїй промові Брежнєв говорив про те, що сьогодні ми є свідками — і не тільки свідками, а й активними учасниками — знаменного повороту у всій післявоєнній історії: переходу від періоду ворогуючої конфронтації у міжнародному житті . . . до періоду все тривкішого мирного співіснування, розумного, на основі взаємовигоди і рівної безпеки, миролюбного співробітництва соціялістичних і капіталістичних держав".

Про те, якою має бути насправді ота епоха „мирного співіснування", дещо докладніше з'ясувала „Правда" у зазначеній редакційній статті, пишучи:

„Совєтська зовнішня політика — політика клясова, соціялістична, інтернаціоналістична. До кожної міжнародної проблеми наша партія підходить з точки зору інтересів соціялізму, інтересів визвольної антиімперіялістичної боротьби народів. Наглядним для цього доказом є послідовна підтримка Совєтським Союзом геройського в'єтнамського народу . . . Подання всебічної допомоги в'єтнамському народові в його справедливій боротьбі за мир і соціялізм Совєтський Союз завжди вважав і вважає своїм інтернаціональним зобов'язанням . . . Совєтський Союз — по боці арабських народів, які ведуть справедливу боротьбу за ліквідацію всіх наслідків ізраїльської агресії. Наша батьківщина була й буде по стороні всіх борців за мир, свободу і соціяльний прогрес".

Як бачимо, того роду декларація офіційного органу ЦК КПСС в час „мирної офензиви" нічим не різниться від заяв з періоду холодної війни, якій кінець „святочно" проголошено формально у Москві та у всіх столицях західніх держав.

Треба припускати, однак, що совєтські верховоди визнали за потрібне ще раз це наголосити, щоб у нікого не було сумніву, про що фактично Москві йдеться, коли вона форсує „мирну офензиву".

Технологічна недолугість СССР

Совєтські керівники і їхні пропаґандисти вихваляються безупину їхніми досягненнями й успіхами в різних ділянках життя, зокрема ж у ділянках наукових і технологічних дослідів. Згідно з їхньою пропаґандою, базована на „вченні" Маркса й Леніна совєтська наука єдино спроможна розв'язувати актуальні проблеми не тільки в таких ділянках, як фізика й хемія, а й у царині нових технологічних досліджень, винаходів і здобутків.

Тим часом, звичайний простий рахунок — порівняння досягнень З'єднаних Стейтів Америки і Совєтського Союзу хочби в такій ділянці, як космічні досліди, доводить, що в технологічній ділянці Москва не тільки не прогресує, але відстає. Яскравим прикладом цього відставання може бути той факт, що, не зважаючи на всі зусилля, вихвалювання і крик, совєтським науковцям і технологам не повелося ні разу випустити на Місяць космічного корабля з людською залогою. В той же час американські астронавти побували вже шість разів на Місяці і кожного разу щасливо повернулися, збагачуючи науку своїми дослідами й обсерваціями, як і привезеним з Місяця матеріялом. Москва ж спромоглася вислати на Місяць свого „Лунохода", без будь-якої людської залоги, „досліди" якого досить невиразні й далі залишаються під знаком запиту.

Ще маркантніша справа вийшла із совєтською ляборaторією. Відбулося випущення такої совєтської ляборaторії з величезним пропаґандивним криком про небувалий в історії світу совєтський подвиг, про совєтську першість у цьому напрямку, про незвичайні перспективи совєтського почину і все — скінчилося раптовою мовчанкою — після того, як випущена в орбіту навколо землі ляборaторія розкололася й усі три совєтські астронавти із її залоги згинули. Випущена, вже після совєтської, американська ляборaторія „Скайлеб" не тільки увійшла успішно в орбіту Землі, але до неї долетіла призначена туди залога із трьох астронавтів, які, не зважаючи на всі труднощі й різні направи, спромоглися перебути на цій ляборaторії повних 28 днів і знову ж, згідно з устійненими плянами, повернулися на Землю. Найближчим часом, під кінець липня ц. р., до „Скайлебу", що кружляє й далі в орбіті Землі, має вилетіти нова група астронавтів, яка перебуде на „Скайлебі" майже 60 днів.

Про якісь дальші совєтські почини в цій справі совєтська пропаґанда мовчить. На єдине, на що спромоглися кремлівські керівники і технологи, то це на вислання до космічної централі у Гюстоні в ЗСА спеціяльної делеґації, складеної із 34 совєтських астронавтів й інженерів для обговорення заплянованої на липень 1975 року спільної американсько-совєтської космічної експедиції і для ознайомлення з американськими досягненнями в цій ділянці, зокрема ж із побудовою і дією різних систем „Аполо". З цього „почину" виходило б, що Москва як і в багатьох інших ділянках і багато уже разів в недавній історії, чекає на допомогу ЗСА, чи просто на це, щоб знову ж таки американці навчили совєтських інженерів й астронавтів, як долітати на Місяць чи й відбувати експедиції на космічних ляборaторіях. Про якусь „першість" чи й „перевагу" Москви це не свідчить, а тільки про її відставання й недолугість. Не маючи можливости вкрасти якогось винаходу, як це було, наприклад, з атомовою бомбою, совєтські керівники й технологи йдуть на жебри до американських капіталістів.

М. Сосновський

ЄХИДНІСТЬ СОВЄТСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

Писати про совєтську політичну єхидність — це у якійсь мірі однозначне з повторюванням труїзму, бо фактично йде про настільки відомий факт у політичному житті, що його навіть не потрібно доказувати чи арґументувати. Все таки, не зважаючи на це, ми хотіли б звернути увагу на найновіший вияв совєтської політичної єхидности у зв'язку з недавно закінченою першою частиною Конференції з питань безпеки і співпраці в Европі. Як відомо, думку про таку конференцію европейських держав, Канади і ЗСА вже давно висунув совєтський режим, поставивши перед собою конкретну мету добитися формальної леґалізації політичного статусу кво в Европі. Засадничо, такого роду мета нічого єхидного по суті не має. Коли ж ми все таки й говоримо про совєтську єхидність, то маємо на увазі „ідейно - концепційне підложжя", зформульоване совєтськими чинниками порядком арґументування позиції СССР.

Йдеться тут про головні тези вступної промови совєтського міністра закордонних справ А. Громика при відкритті Европейської конференції, совєтський проєкт т. зв. Генеральної декларації про основи европейської безпеки, принципи відносин між державами в Европі і, врешті, заключну заяву А. Громика на закінчення першої фази Европейської конференції. Цим виступам А. Громика і проєктові декларації варто присвятити дещо уваги, щоб оформити собі кращий образ тактичних ходів і засобів совєтського режиму в загальному контексті стратегічного пляну закріплення захоплених неросійських територій в Европі.

Наголос на мир як догідна вихідна позиція

Немає сумніву, що сучасне совєтське керівництво спромоглося на дуже ефективну назовні тактику, докладно вивчивши панівні тенденції і настрої в державах поза контролею СССР. Спровоковане ще Сталіним охолодження у взаєминах зі Заходом, яке розвинулося у довготривалий період „холодної війни", не принесло нічого позитивного для Совєтського Союзу, який крім того став в обличчі безпосередньої загрози збоку ще недавно близького ідеологічного союзника — комуністичного Китаю. Невпорядковані відносини в Европі, заперечування леґітимности політичного статусу кво з одночасною м о ж л и вістю збройного конфлікту з Китаєм в Азії змусили Москву до ґрунтовної зміни в тактиці. Для совєтських можновладців стало ясним, що найпершим завданням є сконсолідувати власні володіння, забезпечити свої кордони, добитися визнання цих кордонів збоку заінтересованих сторін, щоб в такий спосіб утруднити розвиток ревіндикаційних тенденцій.

Об'єктивні умови на Заході сприяли Совєтському Союзові в тому сенсі, що довга холодна війна втомила західні держави. Ще важливішим фактором виявилося те, що ЗСА у вислід незручної і нерішучої політики дали себе вманеврувати у ситуацію, в якій треба було рішатися або на нову світову війну, або на капітуляцію. Так званий „мир з честю", що його досягнули американці у В'єтнамі, треба розцінювати як розв'язку майже зближену до військової поразки. З цього всього задумав с к о р и статися Кремль, піднявши високо „прапор миру" і пропонуючи загальне політичне відпруження на базі збереження існуючого політичного статусу кво.

Цьому крутому політичному повороту, на який рішився Кремль, дав уперше вислів XXIУ з'їзд КПСС, що, як заявив А. Громико, „видвигнув програму миру", мовляв, „мир і соціялізм були написані на нашому прапорі від дня народження совєтської держави. Ми зберігаємо вірність цьому прапорові. У Совєтському Союзі немає іншої з о в н і шньої політики. Вона випливає із самої суті нашого суспільного устрою".

Такого роду слова, заяви, декларації тощо виявилися, як цього й сподівалися совєтські пляновики, незвичайно приємною „музикою" для вух західнього обивателя, якому до того ж перед очі Кремль поставив дуже приманливу оферту „взаємовигідного торговельного обміну". Коли ж за совєтськими словами пішли совєтські діла і коли для західніх підприємців н е сподівано розкрилася можливість доступу до велетенського ринку совєтського бльоку, то відразу зникли всякі побоювання. З а хідньоевропейські, японські і американські підприємці, фінансисти, індустріялісти почали навввипередки старатися за візи до СССР і за право наладнати „ділові зв'язки" з відповідними совєтськими державними чинниками.

Коротко, тактичний наголос на мир себе цілком виправдав, і то може у більшому розмірі, як на це могли початково навіть розраховувати совєтські верховоди.

Особливе значення це мало для відсталої економіки СССР, яка, не зважаючи на всі зусилля та пропаґандивні запевнювання, залишалася щораз більше позаду економіки капіталістичних країн. До СССР почалася достава не тільки збіжжя та товарів широкого спо-

(Закінчення на стор 3-ій)

Пантелеймон Ковалів

НОВА КНИЖКА З ІСТОРІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ

Під таким заголовком появилася недавно книжка проф. Василя Чапленка на 448 сторінок. Це — курс, який охоплює історію нової української літературної мови від ХУП ст. до 1933 року.

Це нове видання повторює, принаймні, на три чверти текст двох його попередніх книжок „Українська літературна мова, її виникнення й розвиток" (т. I, Ню Йорк, 1955 р. і т. II, вип. I, Ню Йорк, 1962 р.). Новий матеріял подається з 267 стор.

Та й у старому матеріялі подано дещо нове, як: шукання правописних особливостей в XIX ст., коректурні виправлення помилок, що були в неохайному виданні, та деякі інші вставки.

Уже через три роки після виходу першого тому названої праці автора в 1958 році в Києві вийшов перший том „Курсу історії української літературної мови", написаний бриґадою авторів з семи осіб („дожовтневий період"), а в 1961 році вийшов другий том („радянський період"). В 1958 році вийшли „Нариси з історії української літературної мови" П. Плюща.

В усіх цих совєтських курсах немає об'єктивности, а партійне перекручення історичних фактів, як твердить у вступному слові автор, замовчування періоду самостійної держави України. Таким чином, цей курс В. Чапленка залишається цінним об'єктивно - науковим підручником з історії нової української літературної мови.

Новий матеріял подається в розділах: 1) Боротьба за українську літературну мову 1917-1920 рр.; 2) Здобутки українізації за 1917-1920 роки; 3) Внутрішній стан української літературної мови; 4) Справа української графіки й правопису; 5) Загальні висновки в історії української мови в українській самостійній державі; 6) Національно - мовна політика большевиків за т. зв. воєнного к о м у нізму; 7) Національно - мовна політика РКП(б) 1923-33 років; 8) Національно - мовна політика КП(б)У після XII з'їзду РКП(б); 9) Основні тенденції в творенні української літературної мови 20-их років; 10) Українська літературна мова поза межами УРСР та на еміґрації.

Крім того, у вступній частині автор подає загальну характеристику процесу.

Автор підкреслює, що досі не досліджено мови окремих письменників, публіцистів, учених, через те йому самому довелось досліджувати мову окремих письменників (П. Куліша, Л. Українки та ін.).

У цій праці автор поставив собі широке завдання — простежити історичний розвиток української літературної мови, як мови красного письменства, преси, школи, науки тощо. Ця праця побудована в двох напрямках: зовнішньої історії і внутрішнього розвитку, поклавши в основу мовну діяльність письменників, а не літературну, взявши особливі заслуги в цій галузі Б. Грінченка, Ів. Франка та ін.

У своїй передмові автор завважує, що він ужив трьох термінів з однаковим значенням: стиль („поважний стиль") мовостиль, стилістика, розуміючи під цим добір певних засобів вислові — слів, граматичних явищ для надання певного характеру висловлюванню.

Цікаво відзначити, що в процесі розвитку мови не подано окремих періодів, а був один безперервний процес, дедалі охоплюючи жанри практичного вжитку й стилістичне удосконалення.

Отже, певні етапи в історії української літературної мови — це два показники — жанрово - функційне розширення та якісно - стилістичне удосконалення. Таких етапів автор подає дев'ять: 1) перші спроби, що з стилістичного боку характеризуються бурлескними ознаками (інтермедії Гаватовича); 2) перші спроби „поважного стилю" (І. Котляревський, Гулак-Артемовський); 3) мовна „котляревщина" з її стилістичною ознакою — перебільшеною „бурлескністю"; 4) мова Квітчиної прози як велике жанрове розширення; 5) мова українських романтиків на Наддніпрянщині і на Наддністрянщині; 6) Шевченкова мова як епохальне явище; 7) літературна мова другої половини XIX ст. з широким жанровофункційним засягом; 8) розвиток мови на Наддніпрянщині після 1905 року до 1917 року, 9) буйний розвиток української літературної мови після 1917 року.

А що мовотворення ввесь час базувалось на українській народній мові, то й загально цей процес автор характеризує формулою О. Богумила і П. Житецького „Від народу через культурні верстви знову до народу". Це основний процес розвитку української літературної мови.

З огляду на всі ці особливості книжка проф. Василя Чапленка „Історія нової української літературної мови" має велике значення в історії української літературної мови взагалі. Це добрий підручник не тільки для курсів університетського в и вчення, але й для широких мас української інтеліґенції, яка цікавиться історичним розвитком української літературної мови. Книжка має велике значення для української молоді, яка знайде в ній багато цікавого й корисного матеріялу для вивчення історії української культури, правдивого, об'єктивного вивчення історичного процесу української літературної мови.

Вважаємо вихід у світ цієї праці великим досягненням в українському мовознавстві, а її авторові бажаємо дальших успіхів на цьому важкому шляху дослідження історичних проблем української літературної мови.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЩЕ ПРО БАНДУРУ

„Свобода" за 7 липня помістила доволі обширну статтю відомого бандуриста Р. Левицького п. з. „Сучасна бандура". Дуже гарно, що громадянство має можливість ближче запізнатися з нашим національним інструментом та з працею найвизначнішої кобзарської капелі ім. Т. Шевченка з Детройту. Добрі інтенції автора похвальні. Але в статті є певні недоліки, які вимагають вияснення та спростування, бо в цілому залишається не цілком позитивне і туманне враження про бандуру. Автор натякає, що аж до наших часів (XX ст.) бандура була дуже примітивним інструментом і кожний бандурист грав „по-своєму" на саморобних інструментах, розуміючи під цим, очевидно, нижчий рівень сольової" гри. Він так і твердить: „іншими словами, не було ні устійненої загальної школи гри на бандурі, ні загального взірця самого інструменту". А це виводить від свого твердження, що „не було ніяких ансамблів", бо, мовляв, „зуніфіковані методи гри на бандурі почалися щойно від пропам'ятного XII Археологічного З'їзду в Харкові 1902-го року".

Залишаючи з боку справу вищости ансамблевої гри над сольовою, тут слід зауважити, що про історію кобзи - бандури існує досить обширна література, з якої легко дізнатися, що капелі бандуристів існували в козацьких часах, особливо за Гетьманщини. І якраз вони, капелі, напевно спричинилися до властивого розвитку кобзи - бандури з відносно незамітного загальнознаного кількаструнного інструменту до властивого, характерного, знаного сьогодні. У той час, до речі, інструмент розвинувся ще й паралельно з т. зв. „панський", часто придворний, ТЕОРБАН, назвою подібний до відомого европейського теорбо. А в Глухові засновано школу тому, що було велике запотребування на бандуристів і співаків до придворних капель в Росії. Бо після поразки Мазепи, який між іншим сам грав на „панській" бандурі, стало дуже модним між московською знаттю заводити собі капелі бандуристів „для развлечения". Тому, що ці „малоросійські" капелі служили головно для підкреслення відносин між переможцями і переможеними, вони й не залишили замітних слідів, і не мали поважних впливів на музичне життя Московії. Від зруйнування Січі, тобто від зломання козацького духа, бандура переходить в руки сліпців - калік уже як зформований, досконалий інструмент, на якому кобзарі „виґравали" вершинні зразки української музичної культури. Таких „перебендь" знав Шевченко, тобто в XIX ст., бо ще в ХУІІІ ст. було багато видючих бандуристів, напр., духовий учитель Шевченка, Сковорода, також грав на бандурі.

Отож сучасні капелі — явище не нове: з нашого боку це відновлення традиції козацьких капель, і капеля ім. Т. Шевченка — найкращий на це приклад; з большевицького ж — „малоросійських" капель для „развлечения" чи інших цілей...

Дивно представив автор справу способів гри, твердячи чомусь, що Гнат Хоткевич „створив т. зв. Харківську школу гри на бандурі", а Микола Лисенко спричинився до устійнення „київської", і „обидві ці школи стали основою сучасної методи гри". Дивна така теорія тому, що ці справи — не таємниця і в кожній поважнішій розвідці можна про це прочитати. До нас, тобто, скажім, 1902 р., кобзарське мистецтво дійшло в чітких і точних трьох відмінах, які ми умовно називаємо: чернігівською, харківською та полтавською. Кожна з них мала дещо відмінний рід бандури, інакший спосіб гри, а від того й відмінний характер звучання, і навіть певні традиції репертуару. Чернігівський — старий сольовий козацький, харківський — яким грали кобзарі Слобожанщини, і полтавський, про який говорили, що це спадкоємець способу гри козацьких капель. Хоткевич вчився і досконало грав харківським способом і зладив перший систематичний (дуже, до речі, складний) підручник для х а р ківської школи. Кость Місевич перший опрацьовував підручник для чернігівської школи, а модифікована полтавська, яку тепер в УССР звуть київською, має ряд „посібників" гри, про які й згадує автор. Я тут підкреслю, що всі знані мені новітні віртуози (В. Ємець, К. Місевич, З. Штокалко) грали на своїх „недосконалих" бандурах щонайменше двома способами і навіть деякі капеляни так грають (Цюра"). Дослідна бандура, збудована при Капелі — абсолютно досконалий інструмент для полтавської та харківської шкіл, а якщо б дещо змодифікувати басову частину, то й для чернігівської школи.

Останнє зауваження відноситься до самого серця кобзарства.

Р. Левицький досить ясно вимагає від бандури стати „універсальним" інструментом, догідним до „виконування всіх музичних творів, так, як наприклад, на фортепіяні". Невже автор не знає, що на фортепіяні не можливо виконати „всіх музичних творів"? Нема інструменту, на якому це мо-

(Закінчення на стор 3-ій)

Іван Поритко

РАДА СУСПІЛЬНОЇ СЛУЖБИ СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

(5)

Виконуючи намі ч е н и й плян праці, Екзекутива Ради СС СКВУ звернулася до всіх допомогових організацій нашого поселення з проханням подати інформації про ведену харитативну діяльність і намічений плян дальшої праці. Цю просьбу повторено обіжними листами з 6 вересня, 25 вересня, 20 жовтня і 4 грудня 1971 р. На всі ті звернення отримано відповіді, на жаль, дуже загальникові з Канади, Австралії й Арґентини та лист з УМХС в Німеччині, в якім зайнято неґативне становище до співдії в координації допомоги. З крайових Координаційних Рад Суспільної Служби СКВУ фактично діє тільки така Рада в ЗСА, а в Канаді осідок Координаційної Ради щодва роки ротаційним порядком змінюється, що відбивається на праці, а зокрема на звітуванні. В Австралії всіма допомоговими справами займається Відділ Суспільної Служби при Союзі УОА, в Арґентині діє осередок допомоги Союзу Українок, з Бразилії, до якої посилають багато грошової допомоги Союз Українок Америки, Т-во „Самопоміч", ЗУАДК — досі, на жаль, не одержано відповіді. В Англії добре зорганізовану допомогу веде Відділ Суспільної Опіки при Союзі Українців Британії та займаються ще допомогою інші організації — Об'єднання Українців, Організація Жінок, ОбВУ, та їх важко об'єднати до координації. В Німеччині та в усій Европі не зважаючи на зусильні старання, зокрема цілої Президії Секретаріяту СКВУ, досі не вдалося упорядкувати координаційного центру, що шкідливо відбивається на помочі, яку в дуже поважній висоті дотують американські країни.

Дані про кількість, матеріяльний стан українців в країнах нашого поселення:

ЗСА українців обчисляють на 600-700 тисяч, громада зорганізована, може матеріяльно допомагати потребуючим українцям в інших країнах, в Европі і в Південній Америці. До Координаційної Ради Суспільної Служби ЗУАДК, що діє під проводом Управи — д-р Теодозії Савицької, голови, Стефана Мазурика і Михайла Ковальчина, заступників голови, Івана Поритка, секретаря, д-ра Миколи Ц е н к а, скарбника, проф. Олександра Татомира, прес. референта, належать: Український Народний Союз, Український Робітничий Союз, Українців Католиків „Провидіння", Українська Народна Поміч, Суспільна Служба Комбатантів, Товариство „Самопоміч", Союз Українок Америки, Український Золотий Хрест, Об'єднання Жінок ОЧСУ, Товариство Українських Інженерів, молодечі організації — П л а с т СУМА, ОДУМ.

Всі ці організації допомагають кожного року потребуючим в Україні та в інших країнах. В 1972 році уділено допомоги в Україні 13,135.-92 дол., в країнах Европи 19,935.00, в Південній Америці 5,535.39 — разом 38.-606.31 дол. До того в ЗСА 37,267.68, разом 75,873.99 дол. Окрім того Союз Українок Америки уділяє стипендії студіюючої молоді в Бразилії, яка в році переходить висоту понад 6.000.00 дол. Союз Українок теж продовжує успішно допомогу дитячим садочкам, а зокрема опікується „бабусями" і за останній рік уділив їм понад 1,900.00 дол. в різних країнах світу. В ЗСА Відділи СУА допомагають потребуючим в закупі харчів, одягу. І інші наші жіночі організації, як Український Золотий Хрест, Об'єднання Жінок ОЧСУ ведуть також корисну працю, однак досі КР СС СКВУ не звітують.

Значну перешкоду в зосередженні харитативної праці становлять деякі товариства, що хочуть бути „універсальними" і збирають пожертви в користь всім потребуючим, а також стипендії студентам, допомогу українським воєнним інвалідам, хоч відомо, що допомога інвалідам вже двадцять років добре наладнена. Таке узагальнювання крайньо шкідливе, і Координаційна Рада Суспільної Служби буде змушена таке поступов а н н я роз'яснити. Натомість підкреслюємо дуже корисну співпрацю Союзу Українок Америки зі ЗУАДК в уділюванні допомоги в Південній Америці, а зокрема в стипендійній акції, які заініціював СУА наприкінці 1972 року і яка осягнула поважну квоту 6.443 дол., з чого скористало 30 молодих людей, що навчаються в університетах та середніх школах Бразилії. Спонзори (опікуни, які уфундували стипендії, стоять у живому листовному контакті із своїми стипендистами.

Управа Координаці й н о ї Ради Суспільної Служби З-УАДК, розглядаючи проведену працю прийшла до переконання, що всю працю суспільної служби треба радикально змінити, бо дотеперішня організаційна структура наставлена „згори", виявилась не відповідною, загал нашої спільноти ще не підготований до ведення цієї благородної діяльности. Наша громада, поза допомогою, не відчуває потреби модерної суспільної служби.

Управа Координаці й н о ї Ради Суспільної Служби З-УАДК намітила перебудувати організаційну схему Суспільної Служби в напрямі усучаснення, поширення і об'єднання всіх членів наших громад без різниці віровизнання чи політичних переконань, щоб включити в працю суспільної опіки якнайширші круги громадянства. Намічено проєкт правильника осередків об'єднаної суспільної служби, який мають затвердити всі співпрацюючі організації в Коорд. Раді Суспільної Служби ЗУАДК. При тім треба подбати, щоб осередки суспільної служби не були пов'язані чи залежні від інших громадських, церковних чи політичних організацій. Вся Суспільна Служба повинна мати тільки харитативний характер і бути вільною від інших впливів.

(Далі буде).

Після концерту Добрянського . . .

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

го виконали бас-баритон Метрополітальної Опери в Ню Йорку Андрій Добрянський та артист - гуморист Володимир Гентиш. Конферансьє А. Дидик, у вступному слові, відмітила цьогорічні відзначування Тижня Поневолених Націй (15-21-го липня) та закликала гостей до одно - хвилинної мовчанки в пошані до змагань українського народу за волю і незалежність.

В першій частині програми маестро Добрянський виконав дві арії із французьких опер, в яких він, до речі, буде виступати під час постановки на цьогорічному музичному фестивалі в Нюпорті, Р. І., 2-го серпня. В другій частині програми, А. Добрянський виконав арію з опери „Тарас Бульба" та п'ять ліричних пісень українських композиторів, включно із популярною „Червоною Курою" аранжеровки проф. Ігора Соневицького, який акомпаніював солістові на фортепіяні. Бурею оплесків слухачі примусили А. Добрянського до наддатку.

Маестро Гентиш, довголітній конферансьє на Союзівці, виступив із 20-хвилинним гумористичним монологом, забавляючи гостей дотепами, сатиричними віньєтками та веселими куплетами під власний фортепіяновий акомпаніямент. Це був перший в серії кількох запляанованих гостинних виступів маестра Гентиша на Союзівці в цьому сезоні.

До танців під час забави — спершу під відкритим небом, а після в охолодженій залі „Веселки" (дощ) — приграла оркестра „Рушничок" з Монтреалю в складі: Євген Осідач, Андрій Гарасимович, Степан Андрусяк та Юрій Штик. Цей український вокально - інструментальний ансамбль втішається великою популярністю серед молоді, тому Союзівка заанґажувала його на 4-го і 11-го серпня та на 1-го, 2-го і 15-го вересня.

В неділю вечером, 15-го липня, в рамцях літературно - мистецьких імпрез на Союзівці відбувся авторський вечір відомої читачам „Свободи" письменниці Лесі Лисак, яка відчитала п'ять коротких нарисів із своєї нової книжки „Срібна Мадонна".

ДІВЧАТА ЗАКІНЧИЛИ . . .

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

чок" — молодих студенток — які опікувались дівчатками під час табору: Марійка Фесьо, бунчужна; Дарка Бакалець, Соня Моравська, Нуся Панасюк, Джо Ан Джеймс, Ліда Домбровська, Геня Форманюк, Христя Вовк, Ляля Геймур, Ліда Лодинська та Ірка Ткачук.

Після мистецької програми таборовички повернули щераз до табору „Львів", де відбулася спеціяльна церемонія закриття: молитва, спущення прапорів і традиційне відспівання „Ніч вже йде" в тісному колі разом з родинами.

Хоча дівчата закінчили табір, гомін у „Львові" не втихав, бо вже в пополудневих годинах в суботу до табору почали з'їздитись хлопці цієї ж самої вікової групи, щоб уже в неділю, 15-го липня розпочати свою тритижневу туру. Офіційна церемонія відкриття з апелем і піднесенням прапорів відбулася в неділю пополудні в присутності вже половини із 30 зголошених юнаків, які під проводом і опікою п-і Цікало, сестричок і братчика Мирона Мандича розпочали свою „Мандрівку по Україні", яка триватиме до суботи, 4-го серпня.

Після закінчення дитячих таборів на Союзівці відбуватимуться Курси Українознавства для учнів середніх шкіл. Курси триватимуть від неділі, 5-го серпня, до середи, 29-го серпня.

ЩЕ ПРО БАНДУРУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

жна зробити, тому то так багато в світі музичних інструментів.

А втім, на тих „універсальних" бандурах „універсального" репертуару і так грати не можна без відповідного попереднього аранжування, тобто примінення до техніки гри, узглядлення звучання тощо. Адже ж кожному ясно, що бравурні фортепіянові пасажі на бандурі просто не будуть звучати і спроба заграти, наприклад, Патетичну Сонату може розглядатися найвище як куріоз. Врешті, це й так не залежить від бандури, а від бандуриста: Хоткевич, наприклад, у вузькім крузі друзів на своїй „недосконалій" бандурі грав складні речі европейських композиторів, але це тільки, щоб показати майстерність своєї гри...

Мені не ясно, чому якраз раптом фортепіян мусить бути мірилом кобзарського мистецтва? Вчаться на скрипці, але нікому й в голову не прийде рівняти її до фортепіяну. І хоч на скрипці цілком не можна заграти того, що на фортепіяні, скрипка лишається клясичним, самостійним інструментом. А бандура чомусь мусить бути як фортепіян?

свящ. Сергій Кіндзерявий-Пастухів

ПОДЯКА

Комітет Будови церкви св. Володимира в українському Селі в Глен Спей, Н.Й.

складає сердечну подяку широковідомим жертводавцям на церковні та народні цілі,

п-ству ОСИПІ та ЕРАСТОВІ КУРОВИЦЬКИМ з Ню Йорку,

за уфундування до нашої церкви великого павука

за суму $4,125.00

(чотири тисячі стодвадцятьп'ять долярів)

що став прикрасою нашої церкви.

Нехай ласкавий Господь дарить ВП. Панство Куровицьких своїми щедрими ласками за цей Їхній княжий дар.

Церковний Комітет

ЄХИДНІСТЬ СОВЄТСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

живання, але й цілі заводи, устаткування. Навіть для наладнання праці радгоспів і колгоспів до СССР поїхали сільськогосподарські й технічні спеціялісти з ЗСА, щоб познайомити совєтських колгоспників і радгоспників з технікою модерного сільського господарства.

Для Москви, однак, не стільки важливою була сама господарська технічна та фінансова допомога Заходу, не зважаючи навіть на критичне положення совєтського сільського господарства, як політичний аспект „мирної офензиви", в першій мірі на европейському континенті. З цього погляду започаткування Конференції з питань безпеки і співпраці в Европі на совєтських умовах треба розцінювати, як важливий успіх совєтської дипломатії.

Програма „совєтського миру" в Европі

Немає сумніву, що совєтський проєкт т. зв. Генеральної декларації про основи европейської безпеки і принципи відносин між державами в Европі увійде до дипломатичної історії як зразок вмілого камуфляжування реальних цілей і завдань тоталітарного імперіялістичного режиму. У цьому проєкті кожний, хто є заінтересований якимись важливішим аспектом миру в Европі і світі та в справі мирної співпраці між державами, може знайти для себе щось сприйнятливе.

Хто ж бо може заперечити відповідь А. Громика на його власне питання про те, „якою ми прагнемо бачити Европу в майбутньому", коли він заявляє таке: „передусім Европою миру, континентом, із життя народів якого назавжди була б виключена агресія. Ми прагнемо до того, щоб довір'я і взаємовирозуміння дозволили поступово перебороти поділ континенту на воєнно-політичні угруповання. Відносини між усіми европейськими державами повинні стати відношеннями мирного і взаємновигідного співробітництва... За таку власне Европу змагається Совєтський Союз, країни соціялістичної співдружби".

Не може ніхто заперечити, і навіть в цьому немає потреби, коли мова йде про „суверенну рівність" народів Европи, „незастосування сили або погрози силою", „мирного врегулювання спорів" „невтручання у внутрішні справи", „поважання прав людини і основних свобід, відповідно до якого держави-учасниці поважатимуть права людини і основні свободи, включаючи свободу свободу релігійних переконань", „рівноправности і права народів розпоряджатися своєю долею", „співробітництво між державами", „сумлінне виконання зобов'язань за міжнародним правом" тощо. Сприйнятними є цілий ряд пропозицій щодо форм і способів співробітництва, лагодження спорів, всяких консультацій, скорочення збройних сил, сприяння загальному і повному розброєнню", підтримки для ОН.

Але серед отих всіх пропозицій і стверджень, які є і правильні, і оправдані, і самозрозумілі, заховано одну чи дві пропозиції, які є фактично суттєвими і для цілої Декларації і для того, щоб побачити справжні совєтські тенденції. Ці пропозиції стосуються „непорушности кордонів" та „територіяльної цілісности". Перша пропозиція вимагає визнання і додержування принципу „непорушности кордонів відповідно до якого держави-учасниці розглядають існуючі кордони в Европі як непорушні зараз і в майбутньому, не пред'являтимуть одна до одної ніяких територіяльних претенсій і визнають, що мир в цьому районі може бути збережений тільки в тому разі, якщо ніхто не посягатиме на сучасні кордони".

Друга пропозиція, як уточнення першої, вимагає від усіх держав придержуватися принципу „територіяльної цілісности, відповідно до якого держави - учасниці неухильно поважатимуть і додержуватимуть територіяльної цілісности всіх держав в Европі в їх сучасних кордонах".

Ці дві пропозиції виразно і без ніяких зобумовлень виявляють, „де закопана собака", і про що йдеться Москві. До цих пропозицій, очевидно, не потрібна ані окрема аргументація, ні інтерпретація. Вони виразні й ясні і мають за ціль дати Совєтському Союзові формальну гарантію його загарбань в Европі.

Пов'язання цих двох пропозицій із згаданими вище, а зокрема з такими принципами, які говорять про „рівноправність і права народів розпоряджатися своєю долею, відповідно до якого кожен народ має право встановлювати такий суспільний лад і обирати таку форму правління, які він вважає доцільними і необхідними для забезпечення економічного, соціяльного і культурного розвитку своєї країни", чи про „поважання прав людини і основних свобід... включаючи свободу релігійних переконань", — вказує на те, до якої міри єхидними у своїх політичних цілях і методах є совєтські російські верховоди.

На жаль, ці розбіжності між совєтськими деклараціями і совєтською практикою це намагання збоку совєтських представників на Европейській конференції закрити порожніми фразами свої справжні цілі, — не були розкриті речниками західніх держав, які не вважали за „доцільне" в період щораз більшого „відпруження" піднімати того роду дразливе для СССР питання. Єдине, на що здобулися західні держави, це підтримка для ідеї „вільного обміну людей та ідей". В загальному контексті це своєрідний паліятив, що має в якійсь мірі зберегти „обличчя" західнього світу у його політиці епізменту щодо СССР.

Совєтські гинники „задоволені"

Не приходиться, отже, дивуватися тому, що у своєму заключному слові А. Громико заявив, що „ми з задоволенням стверджуємо, що держави, представлені на цій нараді, виявили належне зрозуміння відповідальности, яка лежить на них за майбутнє европейського континенту . . . Обстанова у продовж всієї першої фази наради була ділова і конструктивна, хоч, розуміється, як це буває на широких міжнародних форумах, в деяких питаннях були висказані різні точки зору... Висліди першої фази наради разом з рекомендаціями . . . поклали солідну основу для майбутньої праці і підготови рішень, які повинні стати історичним маяком на шляху до тривалого і непорушного миру в Европі".

Для таких оптимістичних висновків совєтський міністер закордонних справ А. Громико мав усі підстави, не зважаючи, як він сказав, на деякі „висказані різні точки зору". На увазі, очевидно, він мав піднощуване деякими західніми міністрами питання „вільного обміну людей і думок", але, як видно, це питання було ставлене так, що нічим не підважило його оптимізму.

Совєтська дипломатія у Гельсінках здобула свою чергову політичну перемогу. „Мирна офензива" Кремлю матиме і на майбутнє всі дані і підстави розвиватися у пригожій атмосфері.

ПІДГОТОВКА ДО ВСЕСВІТНЬОГО КОНГРЕСУ „МИРОЛЮБНИХ СИЛ"

Москва. — 9 липня тут закінчилася триденна міжнародна консультативна зустріч в справі скликання „Всесвітнього конгресу миролюбних сил". На цій зустрічі утворено Міжнародний підготовчий комітет під проводом генерального секретаря т. зв. Всесвітньої Ради Миру Р. Чандри, а також схвалено плян дальших підготовчих заходів конгресу.

Чикаго відзначило сторіччя НТШ Ювілейним Концертом

Старанням Громадського комітету під святочним патронатом Українських Церков, відбувся 2 червня ц.р. в Чикаго Ювілейний Концерт у сторіччя існування Наукового Товариства ім. Тараса Шевченка при численній участі українського духовенства, старшого громадянства і української молоді.

Концерт відкрив голова Святкового комітету, проф. д-р Юрій Мачук, привітом почесним членам НТШ: Верховному Архиєпископові Кардиналові Йосифові Сліпому, Блаженнішому Архиєпископові і Митрополитові Мстиславові Скрипникові та Блаженнішому Архиєпископові Кир Іванові Бучкові. Привітав також о. канцлера В. Білинського в заступстві Преосвященного Єпископа Кир Ярослава та о. протопресвіра Ф. Білецького в заступстві Преосвященного Єпископа Константина та інших приявних отців, святочну громаду і українську молодь.

Окремо привітав д-ра Матвія Стахова з дружиною зі Скрентону, президента Ради Наукових Товариств ім. Т. Шевченка, які автономно діють в Европі, Канаді, Австралії і ЗСА.

Померлих на протязі 100 років 215 членів НТШ, до яких входять почесні члени НТШ, Блаженніший Архиєпископ Митрополит Андрей Шептицький та Блаженніший Архиєпископ Митрополит Іларіон - Іван Огієнко, — вшановано вставанням з місць і однохвилинною тихою молитвою.

Науковими творами членів НТШ Михайла Грушевського, Степана Смаль-Стоцького, Василя Сімовича, Омеляна Огоновського, Сергія Єфремова та інших — говорив д-р Мачук — досліджено самостійний розвиток історії української нації, української мови, письменства та української культури. Тому тільки українці у вільному світі мають змогу вірно і повністю відзначати столітній Ювілей НТШ, бо на Україні під московсько-большевицькою окупацією в такому дусі відзначення діяльности НТШ є заборонені, як „буржуазно-націоналістичні науки".

Святочну промову про науково-дослідчу, науково-видавничу та суспільно-громадську діяльність НТШ, на протязі 100 років існування НТШ, виголосив голова НТШ в ЗСА, проф. д-р Матвій Стахів. Промовець згадав, що в 1873 р., старанням придніпрянських і наддністрянських діячів української науки і культури, з ініціятиви письменника Олександра Кониського і проф. Володимира Антоновича, засновано у Львові Літературне Товариство ім. Т. Шевченка, яке від 1892 р. продовжує свою діяльність під сьогоднішньою назвою Наукового Товариства ім. Т. Шевченка. До заснування в 1873 р. у Львові осередку вільної української науки і культури причинився факт цілковитої заборони друкованого українського слова на цілій території царської Росії. Промовець підкреслив, що перші фонди для новозаснованого Т-ва, в сумі 6,000 рублів, склали головним чином наддніпрянці на чолі з поміщицею Єлисаветою Милорадовичевою з Скоропадських та ін. і о. Качала та ін. з Галичини. На протязі сторічної діяльности, НТШ видало понад 2,200 різних назв публікацій. Організаційний хист довголітнього голови НТШ, проф. Михайла Грушевського, причинився дуже багато до розвитку науководослідчої і видавничої діяльности НТШ, а його 10-томова „Історія України" є основною метрикою для самостійного розвитку історії і культури української нації. Під сучасну пору видання англійською мовою 10-томової „Історії України" Михайла Грушевського є найважливішою проблемою для НТШ, але існують сподівання, що українська громада, своїми пожертвами, допоможе НТШ, видати цей монументальний твір англійською мовою.

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ

Заголовна сторінка програмки Ювілейного Концерту НТШ в Чикаго у мистецькому оформленні арт.-мал. Марії Гарасовської - Дачишин.

Мистецьку частину програми розпочав Ансамбль Бандуристів ОДУМ-у у супроводі хору ОДУМ-у під керівництвом інж. Анатолія Луппо. Їх появу на сцені, оформленій з великим мистецьким хистом арт.-мал. Марією Гарасовською - Дачишин, святочна громада привітала рясними оплесками: виконавці були в українських народних строях, між якими було багато нашої одумівської студіюючої молоді. Ансамбль виконав українські народні пісні.

Сольові виступи гри на фортепіяні виконали студенти Чикагського Відділу Українського Музичного Інституту кляси проф. Олени Сидоренко-Квірмбах. Студент Андрій Бровар відіграв „Пісню, оп. ч. 1" Лева Ревуцького, а студентка Наталія Сидор грала „Експромпт, оп. 90, ч. 4" Франца Шуберта.

Симфонічна Оркестра СУМА, під диригентурою проф. Михайла Голіяна, виконала народні пісні. Молодь ОДУМ, СУМА активно включається в українське культурно - освітнє життя на еміграції.

В українських народних строях виступив теж мішаний хор „Сурма", під керівництвом диригента проф. Юрія Яримовича. Хор виконав пісні: „Кантата", сл. К. Малицької, муз. К. Стеценка, „Дніпро реве", сл. В. Чайченка, муз. Д. Січинського. Баритонове сольо в цій пісні співав Богдан Куцан. Фортепіяновий супровід обох пісень — Рути Панчук. Останньою точкою хору „Сурма" була пісня „Думи мої", сл. Т. Шевченка, муз. Е. Козака.

Після кожної точки виступів Ансамблю Бандуристів ОДУМ-у, Симфонічної Оркестри СУМА, піяністів Андрія Бровара, Наталії Сидор та хору „Сурма", святочна громада нагороджувала їх грімкими оплесками. Прилюдну подяку арт.-малярці Марії Гарасовської - Дачишин за безкоштовне виконання мистецьких творів, вартости коло 250 долярів, для оформлення сцени і програмки, які зорово відтворювали сторічну діяльність НТШ, та п-ні проф. Ол. Сидоренко-Квірмбах за уфундування своїм коштом (150.00 дол.) фортепіяну на концерт, як також д-рові П. Сидорові за пожертву 100 дол. на ювілейні видання НТШ, склав від Громадського комітету інж. Степан Голяш.

Громадський комітет складає також подяку місцевим українським радіопрограмам — Ст. Самбірських, Вас. Іващука, Вас. Палагнюка, української католицької парафії свв. Володимира і Ольги та православного собору св. Володимира за безкоштовні оголошення імпрез, що їх організував Громадський комітет на пошану столітнього ювілею Наукового Товариства ім. Т. Шевченка.

Юрій Магук

Волею Божою 5-го липня 1973 р. у м. Клівленд, після тяжкої недуги на 80-ому році життя, відійшла від нас у Вічність

бл. п. Дарія Олексіївна ПИВОВАР

Похорон відбувся 9-го липня 1973 р. на Українському Православному цвинтарі в So. Bound Brook, N.J.

Прибиті горем

муж ВАСИЛЬ та друзі Покійної

Двоє градуантів в одній родині

Оксана Футала *Богдан Футала*

Чикаго. — Червень 1973 р. тривало записався у життєвій історії молодого студентського подружжя Оксани та Богдана Футали. В цьому місяці їм обоїм випало на долю разом кінчити високошкільні студії і одержати університетські дипломи. Вправді, Оксана серйозно випередила свого чоловіка, бо в той час, коли Богдан щойно забезпечив себе дипломом бакалавра, то вона зуміла одержати вже наступний науковий ступінь — магістра. Все таки, вреченці зійшлися і була змога одночасно разом цю подвійну подію відзначати.

Оксана Р. Футала — українка „арґентинського походження". Вона народилася в Буенос Айрес в родині відомих громадських діячів панства Бігунів. Там закінчила народну школу, а в середній школі навчалася вже в ЗСА, куди переїхали її батьки. Вчилася у Академії св. Василія у Фокс Чейс, Філядельфія і відразу по закінченні цієї школи в 1969 р. записалася на Іллінойський університет у Чикаго, одержавши стипендію. Студіювала соціологію та еспанську літературу і після трьох років одержала ступінь бакалавра „з почестями та високим відзначенням" в обох ділянках. На тому ж університеті почала свої післядипломні студії, працюючи над магістерською тезою про сучасних романських письменників і одночасно спеціялізуючися у романській порівняльній літературі. В березні 1972 р. ще перед одержанням першого диплому, Оксані запропоновано викладати еспанську мову на університеті і цю працю вона продовжувала, готуючися до чергових дипломних іспитів. Після вакацій Оксана розпічне працювати викладачем на Іллінойському університеті, а також продовжуватиме свої студії з пляном здобути науковий ступінь доктора філософічних наук. У міжчасі виїхала на літній сумівський табір, де буде виконувати функції командантки. Оксана раніше була активною в Пласті і є також членом ТУСМ.

Богдан Степан Футала, син кол. старшини УПА Лева Футали, є уродженцем Ню Йорку. Народну школу закінчив в Детройті, а відтак вчився у середній школі спершу у Детройті, відтак у Пітсбурзі, і Йонкерсі, де поселилися його батьки Олена та Лев Футали. Середньошкільне навчання закінчив в Академії св. Михаїла в Бронксі, а українознавчі курси в школі при Українській Католицькій Парафії в Йонкерсі. Університетські студії почав на Лонг Айленд університеті, де упродовж трьох років мав стипендію, студіюючи економію та політичні науки. По одруженні з Оксаною Бігун переїхав до Чикаго, де продовжував студії на Іллінойському університеті, одержавши стипендію Українського Народного Союзу. За ввесь час студій був активний в СУМА, а також в студентській організації ТУСМ, де скоро обняв провідні становища, спершу очолюючи крайову управу ТУСМ в ЗСА, а тепер очолюючи Світову управу ТУСМ. Богдан приймав активну участь в організації оборони переслідуваних українських патріотів в Україні, залучуючи до цієї акції широкі ряди української студіюючої молоді. Окреме його зацікавлення — це спорт, а в першій мірі копаний м'яч. В Чикаго він є активним членом місцевого Осередку СУМА. По закінченні студій в цьому році одержав працю в одній з місцевих фірм як асистент управителя. Богдан має в пляні продовжувати свої студії на факультеті права.

Варто також згадати, що за відносно короткий час молоде студентське подружжя „обжилося", ставши „домовласниками". Очевидно в додатку до студій і громадських навантажень, їм довелося також „ремонтувати" новонабуту хату, очевидно, користуючи з допомоги друзів і знайомих.

Ділимося сумною вісткою з Ріднею, Приятелями і Українським Громадянством, що дня 15-го липня 1973 р., в год. 7-ій ранку, після довгої і важкої недуги в Балтимор, Мд. упокоївся в Бозі

НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ МУЖ І БАТЬКО

бл.п. ІВАН ФЕДАРЧУК

народжений 19-го березня 1925 року в селі Красна, повіт Кросно на Лемківщині.

ПАРАСТАС і ПАНАХИДА за спокій душі Покійного в понеділок 16-го і вівторок 17-го липня, о год. 6:30 вечора у похоронному заведенні Целлер і Лілі при вул. Істерн Ев. і Вулф.

ПОХОРОН у середу, 18-го липня 1973 р., о год. 9-ій рано з церкви св. Михаїла на місцевий український католицький цвинтар.

Горем прибиті:

Дружина — ЮСТИНА
Сини — ІВАН, МИКОЛА, МИХАЙЛО, СТЕПАН
Тета — АННА ЛЕВКО зі сином ОЛЕКСАНДРОМ
Ближча і дальша Родина в Америці і в Україні

Помер Осип Левицький, кол. сотник УГА

Дня 11-го червня ц. р. помемер у Форт Вейн, Індіяна сотник Української Галицької Армії, професор української гімназії, невтомний педагог, виховник і приятель української молоді — Осип Левицький, проживши 87 років.

Народився 21-го грудня 1886 р. в селі Вербіж біля Коломиї, де його батько був парохом. Гімназію закінчив у Львові, а університет в Грацу. Під час Першої світової війни як поручник австрійської армії брав участь в боях на російському фронті. По розпаді Австрії був повітовим командантом в Рогатині, а потім адьютантом Окружної Військової Команди в Бережанах.

За Збручем начальник Пресскватири при Начальній Команді УГА, матеріяльний референт і старшина для особливих доручень при Начальній Команді УГА. З рамени Начального Команданта УГА генерала Мирона Тарнавського був членом військової делегації (голова делегації отаман Омелян Лесняк і сотник Гриць Куріца), яка заключила 1-го листопада 1919 р. на станції Зятківці військовий договір з Добровольчою Армією ген. Денікіна.

Перебувши щасливо в „чотирикутнику смерти" страшну пошесть жахливого тифу, повернувся в 1920 р. до Галичини і став професором, а згодом директором української гімназії в Станиславові, а в часі Другої світової війни був в 1940-1945 рр. директором Української гімназії в Криниці і Відні. До ЗСА прибув разом з дітьми в 1948 р. і був директором українських шкіл в Чикаго.

Сотник Осип Левицький

Побут і переживання УГА за Збручем описав у своїх споминах п. з. „Галицька Армія на Великій Україні" і ці спомини вийшли окремою брошурою в 1921 р. у Відні. Військовий договір УГА з Добровольчою Армією ген. Денікіна описав у своїй довшій статті, яку помістив в історії „Українська Галицька Армія", том перший. В останніх роках свого трудолюбимого життя був співредактором великого збірника „Станиславівщини", який вже друкується.

Осиротив замужню дочку Тетяну і сина Михайла. Похорон відбувся 14-го червня, а тіло спочило на цвинтарі Ліденвуд у Форт Вейн, Індіяна.

Пам'ять про доброго і сповненого патріотизмом сотника славної і лицарської Української Галицької Армії залишиться між його вірними побратимами назавжди.

Дмитро Микитюк —
кол. хорунжий УГА

Появилася чергова комуністична „Біблія"

Москва. — Всі совєтські газети принесли повідомлення про те, що на початку липня „вийшла в світ" нова книга Брежнєва „про актуальні проблеми партійного будівництва". Не зважаючи на те, що йдеться тут тільки про збірку статтей і промов Брежнєва за час з 1964 по 1972 роки., цю масовим тиражем видану збірку совєтська преса реклямує, як „новий дороговказ" на шляху до комунізму. Газета „Правда" з 11 липня пише, що „ідеї, становище, висновки і настанови, які містяться в книзі Л. І. Брежнєва, дають чітку марксистсько-ленінську орієнтацію партійним кадрам, комуністам. Книга, яка вийшла в світ напередодні 70-річчя II З'їзду РСДРП, допоможе читачам краще пізнати закономірності розвитку Комуністичної партії і росту її керівної ролі, принципи її внутрішнього життя і методи партійного керівництва господарським і культурним будівництвом, державними і суспільними організаціями, у всій повноті представити гігантську багатогранну діяльність КПСС в напрямку створення матеріяльно-технічної бази комунізму, поліпшенню суспільних відносин, формування нової людини". Коротко, на комуністичному горизонті з'явилася чергова „біблія", яка доповнює Маркса і Леніна. Не виключено, що небавом в СССР Інститут марксизму-ленінізму перейменують на Інститут марксизму-ленінізму-брежнєвізму.

ЗАРОБІТКИ В СССР

Київ. — Газета „Молодь України" з 10 липня опублікувала у відділі „Цифри і факти" деякі дані про заробітні платні в СССР. Газета пише таке: „Середньомісячний заробіток рядового робітника — 83 карбованці 50 копійок. Механізатори і доярки одержують від 120 до 260 карбованців на місяць. Передовики виробництва в бригадах овочівників заробляють від 200 до 350 карбованців літнього місяця".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 21-го липня 1973 р.:

НЮАРК, Н.Дж. — Місячні збори Т-ва „Чорноморська Січ", Відд. 14, о год. 7 веч в приміщенні „Ч.Січі" при 690 Sanford Ave. Проситься членів прибути, вирівняти свої вкладки та забрати дивідендові чеки. — В. Роговський, предс.; М. П. Отрок, секр.

НЕДІЛЯ, 22-го липня 1973 р.:

ПАТЕРСОН, Н.Дж. — Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 64, точно о год. 2-ій по пол. у Вінярського, 482 Мейн стріт у Патерсоні. Просимо всіх членів прибути і відібрати дивідендові чеки, бо Управа не буде висилати їх поштою. — Іван Бурний, секр.

ПАССЕЙК, Н.Дж. — Піврічні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 42, о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 237 Hope Avenue, Passaic. На порядку нарад: справа придбання нового Відділового прапора і Союзового Дня; просимо членів взяти чисельну участь. Вже є дивідендові чеки, тому просимо всіх членів вибрати їх на зборах. — І. Блиха, предс.; п-і В. Тюкбір, заст. предс.; П. Головачук, фін. секр.; Н. Михайлишин, касир, і В. Марущак, рекд. секр.

СЕРЕДА, 25-го ЛИПНЯ 1973 р.:

ВУНСАКЕТ, Ровд Айленд. — Піврічні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 206, о год. 7:30 веч. в парафіяльній залі при 74 Harris Ave. Проситься членів прийти на збори, бо є дуже важливі справи до вирішення.
Уряд Т-ва.

Повідомлення Адміністрації

З уваги на те, що в днях від 30 липня до 5 серпня „Свобода" НЕ БУДЕ ПОЯВЛЯТИСЯ — проситься всіх, хто мав би на цей час якісь оголошення, надіслати їх до публікації перед тією однотижневою перервою.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ІВАННА СКОПЛЯК, членка УНС Відд. 266 в Амстердамі, померла 9 червня 1973 р. на 78-му році життя. Покійна народилася в Крехові, пов. Жовква, Зах. Україна. Полишила в смутку дочку Богданку, зятя інж. Волод. Гнатковського і внучку Володимиру. Похорон відбувся на цвинтарі Мт. Ст. Мери'с на Флашингу.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар Відділу 450.

ДМИТРО КОЛЕҐА, член УНС Відд. 355 Т-ва Запорожська Січ в Ст. Джозеф, Мізурі, помер 10-го травня 1973 року на 85-му році життя. Покійний народився Люблинець Старий, Зах. Україна. Став членом УНСоюзу в 1922 році. Полишив в смутку дружину Френцис, 4 сини — Гаролд, Джон, Майк і Вілям, дочки Катерин Гош і Мари Ракер, 15 внуків і 4 правнуки. Похорон відбувся 12-го травня 1973 р. на цвинтарі Моунт Олівет, в Ст. Джозеф, Мізурі.
Вічна Йому Пам'ять!
Семен Гасяк, секр. Відд.

АННА БРОДИК, членка УНСоюзу Відд. 158 Т-ва ім. Богдана Хмельницького в Брукліні, померла 8 квітня 1973 р. на 69-му році життя. Покійна народилася в Жовкві, Україна. Стала членкою УНСоюзу в 1957 році. Полишила в смутку дочку Ольгу зам. Подусовську, зятя Івана, внучки Марту і Наталку, ближчу і дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 12 квітня 1973 р. на цвинтарі Св. Духа в Гемптонбургу, Ню Йорк.
Вічна Їй Пам'ять!
О. Саноцький, секретар

ВАСИЛЬ САБАТЮК, член УНС Відд. 292 Т-ва св. Ів. Хрестителя в Детройт, Міч., помер 10-го травня 1973 р. на 80-му році життя. Покійний народився в Україні. Став членом УНСоюзу в 1951 році. Полишив в смутку сина Петра, 3 сестри Марію, Настю і Анну, сестрінку Олену, і дві пасирбиниці. Похорон відбувся 12-го травня на цвинтарі Мт. Олівет семетері в Детройті, Мічіґан.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Федик, секр. Відділу

ГАРРИ МЕСАКОВЕЦЬ, член УНС Відд. 375 Т-ва ім. Д. Вітовського в Філядельфії Па., помер 12 квітня 1973 р. на 85-му році життя. Покійний народився в Комарно, Україна. Став членом УНСоюзу в 1935 році. Полишив в смутку дружину Мері. Похорон відбувся 16 квітня 1973 на цвинтарі св. Марія в Абінґтон, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Петро Тарнавський, секр.

ГРИГОРІЙ ВОЙТЕЧКО, член УНС Відд. 173 Т-ва св. Володимира в Вілмінґтон, Дел., помер 16 квітня 1973 р. на 81-му році життя. Покійний народився в селі Тарнава, пов. Добромиль, Україна. Став членом УНСоюзу в 1952 році. Полишив в смутку дружину Анну, дочки Іванну та та одного правнука. Похорон відбувся 18 квітня 1973 р. на католицькому цвинтарі у Вілмінґтон, Дел.
Вічна Йому Пам'ять!
Петро Щерба, секр. Відд.

СТЕФАН ЯРЕМИЙ, член УНСоюзу Відд.292 Т-ва св. Ів. Хрестителя в Детройті, Мишіґан, помер 30-го березня 1973 р. на 66-му році життя. Покійний народився в Україні. Став членом УНСоюзу в 1935 році. Полишив в смутку дружину Варвару, 4 дочки — Маргарету, Іванну, Ольгу, Варвару, сестру Катарину і внуків. Похорон відбувся 3-го квітня 1973 р. на цвинтарі Гренд Лави семетері в Детройті, Міч.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Федик, секр. Відділу

ІВАН МАЦЕЙ, член УНСоюзу Відд. 173 Б-ва св. Володимира в Вілмінґтон, Дел., помер 23 квітня 1973 р. на 79-му році життя. Покійний народився в Арламові, пов. Добромиль, Україна. Став членом УНСоюзу в 1916 році. Полишив в смутку семеро дітей, внуків і правнуків. Похорон відбувся 26 квітня 1973 на цвинтарі св. Михаїла у Фреквіл, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Петро Щерба, секр. Відд.

ЮЛІЯ ҐАЛИШ, членка УНСоюзу Відд. 292 Т-ва св. Ів. Хрестителя в Детройті, Міш., померла 8-го квітня 1973 р. на 76-му році життя. Покійна народилася в Україні. Стала членкою УНСоюзу в 1935 році. Полишила в смутку мужа Ілею, сина Мирослава і одного внука. Похорон на цвинтарі Голі Сепулче в Соутфілд, Мічіґан.
Вічна Їй Пам'ять!
П. Федик, секр. Відділу

ГРИГОРІЙ ШНІЦАР, член УНС Відд. 114 Т-ва св. Володимира в Чикаґо, помер 17-го березня 1973 на 88-му році життя. Покійний народився в селі Річичани, Зах. Україна. Став членом УНСоюзу в 1949 році. Полишив в смутку дружину Еву, зятя Михайла, внуків та правнуків. Похорон відбувся 19-го березня на цвинтарі св. о. Николая в Чикао.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

МИХАЙЛО ВАДЯК, член УНСоюзу Відд. 209 Т-ва св. Михайла в Картереті, помер 29 квітня 1973 р. на 88-му році життя. Покійний народився в Війскі, пов. Сянів. Став членом УНСоюзу в 1915 році. Полишив в смутку жінку Джосефіну, брата Миколу, синів: Осип, Михайло Едвард і Євген; дочок Марію, Гелену, Ганю Енка, Елізабет, 23 внуки і 4 правнуки. Похорон відбувся 2 травня 1973 р. на цвинтарі св. Гертруди в Колонія, Н.Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Стефан Матлаґа, секр.

ЙОСИФ СМУТЕК, член УНС Відд. 48 Т-ва ім. Т. Шевченка в Редінґ, Па., помер на 55 році життя. Став членом УНСоюзу в 1965 році. Полишив у смутку дружину Грейс Смутек, сина Осипа і дочку Зоню та 3 внуки. Похорон відбувся на цвинтарі Форест Гіллс в Редінґ, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Ст. Івасечко, секр. Відд.

МИХАЙЛО КОВАЛЬ, член УНСоюзу Відд. 5 Бр-во св. Миколая в Асторії, помер 30-го травня 1973 р. на 67-му році життя. Покійний народився в Синевідську Вижне, Україна. Став членом УНСоюзу в 1958 році. Полишив в смутку дружину Анну і дочку Арету. Похорон відбувся 2 червня на цвинтарі св. Андрея в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Хоманчук, секр. Відд.

ВОЛОДИМИР КАЧМАРСЬКИЙ, член УНС Відд. 158 Т-ва ім. Богдана Хмельницького в Брукліні, помер 5 травня 1973 року на 70-му році життя. Покійний народився у Львові Україна. Став членом УНСоюзу в 1956 році. Полишив в смутку дружину Ольгу, сина Ореста, дочку Галю, братів Мирона і Омеляна, братову Ірену, братанича Олега, шваґерки Володимиру з мужем Остапом і Іванну з Мужем Ярославом та ближчу і дальшу родину в Україні і ЗСА. Похорон відбувся 9-го травня на цвинтарі св. Андрея в Бавнд Бруку.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

СТАХ КІСІЛЬ, член УНСоюзу Відд. 341 Т-ва Ю. Головінського в Віндзор, Онт., Канада, помер 23 травня 1973 р. на 70-му році життя. Покійний народився в м. Жовква, Зах. Україна. Став членом УНСоюзу в 1965 році. Полишив в смутку дружину, двох синів, внуків і родину в Україні. Похорон відбувся 25-го травня на цвинтарі у Віндзор, Онт.
Вічна Йому Пам'ять!
Іван Хрін, секр. Відд.

ПАРАНЯ КОЛЕҐА, членка УНСоюзу Відд. 355 Т-ва Запорозька Січ в Ст. Джозеф, Мізурі, померла 22-го травня 1973 р. на 83-му році життя. Покійна народилася в м. Люблинець, Зах. Україна. Стала членкою УНСоюзу в 1924 році. Полишила в смутку дочок Катерину і Марію, синів Гаролда, Михаїла, Вільяма і Джона, 15-ро внуків і 4-ох правнуків. Похорон відбувся 25-го травня на цвинтарі Моунт Олівет в Ст. Джозеф, Мізурі.
Вічна Йому Пам'ять!
Семен Гасяк, секр. Відд.

АННА МІТУЛИНСЬКА, членка УНС Відд. 230 Т-ва св. Івана Хрестителя в Йонґставн, Огайо, померла 25 квітня на 81-му році життя. Покійна народилася в Тернополі, Україна. Стала членкою УНСоюзу в 1936 році. Полишила в смутку сина Михайла і дочку Франці та 2 внуки. Похорон відбувся 28 квітня на цвинтарі Калварія в Йонґставн, Огайо.
Вічна Їй Пам'ять!
П. Ліщак, секретар

ЮРІЙ ДАТКІВ, член УНС Відд. 178 Т-ва св. Покрови, помер 2 квітня на 77-му році життя. Покійний народився в с. Тейсарові, повіт Жидачі, Україна. Став членом УНСоюзу в 1923 році. Полишив в смутку жену Катерину, сина Марка і три внуки. Похорон відбувся на цвинтарі святого Йосафата в Бедтворд Н. Г.
Вічна Йому Пам'ять!
Петро Ковальчук, секр.

ГЕЛЕНА ПАПІЖ, членка УНС Відд. 290 Т-ва Непор. зач. Пресв. Діви Марії в Куртіс Бей, Мериленд, померла 30 квітня 1973 на 82-му році життя. Покійна народилася в селі Тротініці, пов. Берік Мідик, Карпатська Україна. Стала членкою УНСоюзу в 1923 році. Полишила в смутку три сини, Михайла, Стефана, Івана, дочку Анну, одинадцять внуків і два правнуки. Похорон відбувся 3-го травня з української церкви св. Петра і Павла на цвинтар Святого Христа в Куртіс Бей, Балтіморе,Мд.
Вічна Їй Пам'ять!
Михайлина Іванюк, секр.

РОМАН КОСІКОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 341 Т-ва ім. Ю. Головінського в Виндзор, Онт. Канада, помер 6-го квітня 1973 р. на 72-му році життя. Покійний народився в селі Нестаничі, пов. Радехів. Став членом УНСоюзу в 1943 році, Зах. Україна. Полишив в смутку жінку, сина, дочку, внуків і трьох братів: Василя Олексія і Ілька та рідних в краю. Похорон відбувся 9 квітня 1973 р. на цвинтарі св. Алфонса в Віндзор, Онт., Канака.
Вічна Йому Пам'ять!

РОЗАЛІЯ СОРОВЧАК, членка УНС Відд. 112 С-ва св. Марії в Парма, Огайо, померла 24 квітня 1973 р. на 84 р. ж. Стала членкою УНС 1917 р. Полишила в смутку родину: Павлину, Степана, Івана, Михайла, Анну і Дениса. Похорон відбувся 26 квітня ц. р. на цвинтарі Brooklyn Hts, Cleveland, Ohio.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

ТАРАС МАКУХ, член УНСоюзу Відд. 418 Т-ва ім. Б. Хмельницького в Торонті, помер на 64 році життя. Покійний народився в Перемишлі, Україна. Став членом УНСоюзу в 1968 році. Полишив в смутку доню Віру, сина Ігоря. Похорон відбувся 29 квітня 1973 року на цвинтарі Вікторія Лави в Ст. Катерін.
Вічна Йому Пам'ять!
Іванна Мельник, секр. Від.

ОСИП ДАЦКО, член УНСоюзу Відд. 221 Б-ва св. Стефана і 472 Пластового Відділу в Чикаґо, Ілл., помер 10 травня 1973 р. на 61-му році життя. Покійний народився у Львові. Став членом УНСоюзу в 1965 році. Полишив в смутку дружину Ярославу, дочок Оксану, Христину і Марію та п'ять внуків. Похорон відбувся 14 травня на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.
Вічна Йому Пам'ять!
Т. Шпікула, секр. Відд.

ВОЛОДИМИР ЮРКІВ, член УНС Відд. 275 Т-ва Дарахівщина в Джерзі Сиnі, Н. Дж., помер 12 червня 1973 р. на 77-му році життя. Покійний народився в селі Дарахів, Західна Україна. Став членом УНСоюзу в 1930 році. Полишив в смутку сина Миколу, дочки Владзя, Стефанія, Рузя і Явдокія, сестри і брата. Похорон відбувся 15 червня 1973 р. на цвинтарі св. Михайла в Лодай, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Палка, секр. Відділу

ЛЕСЯ М. ЧАЙКОВСЬКА, членка УНС Відд. 88 Т-ва Союзівка в Керґонксоні Н. Й., померла 8 травня 1973 р. на 26-му році життя. Покійна народилася в Міттенвальді. Стала членкою УНСоюзу в 1967 році. Полишила в смутку маму Анну, братів Володимира і Тараса, вуйків Нижник в Денвері і дальшу родину на Україні. Похорон відбувся 12 травня на цвинтарі Мт. Олівет в Денвер, Колорадо.
Вічна Їй Пам'ять!
М. Васьків, секр. Відд.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ТАРЗАН, Ч. 6964. Меду запрошує Тарзана відвідати о селю ще раз

THERE ARE MANY THINGS WE COULD GIVE YOU, TARZAN, FOR YOUR JOURNEY BACK INTO THE VAST AND UNKNOWN JUNGLE... BUT YOU ARE A SIMPLE MAN—SO WE GIVE YOU NOTHING—EXCEPT PRAYERS THE GODS WILL KEEP YOU WELL!

YOUR FRIENDSHIP—AND FAITH—WILL SUSTAIN ME MY LIFE THROUGH, MEDU AND MOMBAI. IT IS TRULY A PRIVILEGE TO KNOW I AM WELCOME TO YOUR VILLAGE.

NEXT TIME—IF THERE BE A NEXT TIME—YOU WALK THROUGH OUR GATES, WE HOPE YOU WILL PLAN TO GIVE US THE PLEASURE OF YOUR COMPANY MANY-MANY DAYS.

Є багато речей, які ми могли б дати тобі, Тарзане, для твоєї подорожі назад у просторі й таємничі джунґлі... але ти невибагливий чоловік. Тому ми не дамо тобі нічого, крім молитов, щоб боги вдержали тебе при здоров'ю!

Ваша дружба й довір'я будуть підтримкою для мене протягом цілого мого життя, Меду і Момбаю. Це справді привілей знати, що ви мене так радо вітаєте в своїй оселі.

Наступним разом — якщо буде наступний раз — як ти ввійдеш через наші ворота, то ми надіємося, що в твоїм приємнім товаристві проведемо багато-багато днів.